

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy

LBY – 4100-05-02/2013
P/13/137

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy
ul. Wały Jagiellońskie 12, 85-950 Bydgoszcz
T +48 52 567 58 00, F +48 52 567 58 60
lby@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/137 – Wykonanie w 2012 r. budżetu państwa w cz. 85/04 województwo kujawsko-pomorskie przez dysponenta środków budżetowych trzeciego stopnia
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontrolerzy	1. Hanna Loch, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 84088 z dnia 4 stycznia 2013 r. [Dowód: akta kontroli str. 4-5] 2. Tomasz Klause, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 84112 z dnia 4 lutego 2013 r. [Dowód: akta kontroli str. 168-169]
Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Bydgoszczy, 85-377 Bydgoszcz, ul. Cieplicka 7.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tadeusz Sapalski Kujawsko – Pomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa. [Dowód: akta kontroli str. 6 ,10]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ wykonanie w 2012 roku budżetu państwa w części nr 85/04 województwo kujawsko-pomorskie przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Bydgoszczy zwany dalej WIORiN:

Zaplanowane na rok 2012 dochody WIORiN zostały zrealizowane w 109,2 %.

Rzetelnie zaplanowano oraz w sposób celowy i gospodarny zrealizowano wydatki budżetu państwa w wysokości 6.178,3 tys. zł.

Ocena została sformułowana na podstawie wyników kontroli 7,7 % zrealizowanych w WIORiN wydatków oraz badania analitycznego ksiąg rachunkowych. Księgi rachunkowe prowadzone były prawidłowo, a sprawozdania zostały sporządzone rzetelnie i terminowo. Powyższą ocenę uzasadnia także skuteczność funkcjonowania systemu rachunkowości i mechanizmów kontroli zarządczej dotyczących operacji finansowych i gospodarczych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Dochody budżetowe

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania w 2012 r. budżetu państwa, kontrola dochodów budżetowych w części 85/04 województwo kujawsko - pomorskie została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych.

Dochody WIORiN na 2012 rok zostały zaplanowane w kwocie 1.002.000 zł. Zrealizowane dochody wyniosły 1.093.709,60 zł, tj. 109,2% kwoty planowanej. Najwyższe dochody (99,7 % ogółu) uzyskano z usług (§ 0830) w tym w rozdziale 01093 *Dochody państwowej*

¹ W kontroli wykonania w 2012 roku budżetu państwa Najwyższa Izba Kontroli, stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

jednostki budżetowej uzyskane z tytułu przejętych zadań, które w 2010 r. były finansowane z rachunku dochodów własnych – 776.415,73 zł (71,0%) oraz rozdziale 01032 Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa - 313.623,14 zł (28,7%).

[Dowód: akta kontroli str. 17-19]

Na wyższe od przewidywanego wykonanie planu dochodów wpływ miało zwiększenie od 1 stycznia 2012 roku stawek jednostkowych za sprzedaż paszportów roślin i etykiet używanych do oznakowania materiału siewnego zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 grudnia 2011 r.² zmieniającym rozporządzenie w sprawie stawek opłat za usługi świadczone przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz za wydawanie etykiet, paszportów roślin, plomb urzędowych i formularzy paszportów roślin³.

[Dowód: akta kontroli str. 20-21]

Opis stanu
faktycznego

1.1. Planowanie i realizacja dochodów budżetowych

Wykonanie dochodów w 2012 r. ogółem wyniosło 1.093.709,60 zł, tj. 109,2 % planu (1.002.000,00 zł).

Wykonane dochody stanowiły 60,2 % dochodów wykonanych w 2011 r. (1.816.346,18 zł) i były niższe o 722 636,58 zł, niż w roku poprzednim. Wynikało to z mniejszego wykonania dochodów w § 0690 „wpływy z różnych opłat”.

Powodem tak znacznych różnic w realizacji dochodów w 2012 r. w porównaniu z 2011 r. było wydanie przez Kujawsko – Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa zwanego dalej „Wojewódzkim Inspektorem” w 2011 r. na podstawie art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o ochronie roślin⁴, zwanej dalej „ustawą o ochronie roślin”, ośmiu decyzji administracyjnych w sprawie naliczenia opłat sankcyjnych na łączną kwotę 777.496,36 zł. Opłaty sankcyjne zgodnie z ustawą naliczone zostały za sprzedaż środków ochrony roślin niedopuszczonych do obrotu, prowadzenie obrotu środkami ochrony roślin bez wpisu do rejestru działalności regulowanej czy wprowadzanie lub przemieszczanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej roślin, produktów roślinnych, lub przedmiotów, które są szczególnie podatne na porażenie przez organizmy kwarantannowe, bez wpisu do odpowiedniego rejestru przedsiębiorstw.

[Dowód: akta kontroli str. 17-18, 20-22, 46]

W rozdziale 01093 § 0830 „wpływy z usług” uzyskano dochody w kwocie 776.415,73 zł, tj. wyższej o:

- 116.415,73 zł - 117,6% od planowanych na 2012 r. (660.000,00 zł),
- 93 867,25 zł - 113,8% od wykonanych w 2011 r. (682.548,48 zł).

[Dowód: akta kontroli str. 17-19]

Główna księgową WIORiN poinformowała, że spowodowane było to zwiększeniem od 1 stycznia 2012 roku stawek jednostkowych za sprzedaż paszportów roślin i etykiet używanych do oznakowania materiału siewnego oraz paszportów dla przedsiębiorców oraz zwiększeniem w IV kwartale 2012 r. ilości próbek gleby do analiz oraz wyższą sprzedażą paszportów i etykiet ziemniaków, materiału szkółkarskiego.

[Dowód: akta kontroli str. 20 - 21]

W rozdziale 01032 § 0830 „wpływy z usług” uzyskano dochody w kwocie 313.623,14 zł, tj. niższej o:

- 26.376,86 zł - 92,2 % od planowanych na 2012 r. (340.000,00 zł),
- 32 682,36 zł - 90,6% od wykonanych w 2011 r. (346 305,50 zł).

[Dowód: akta kontroli str. 17-19]

² Dz. U. Nr 272 poz. 1611

³ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 czerwca 2008 r. (Dz. U. Nr 122, poz. 789 ze zm.).

⁴ Dz. U. z 2008 r. Nr 133, poz. 849 ze zm.

Główna księgową WIORIN poinformowała, że spowodowane było to wymarzeniem zbóż ozimych, co skutkowało mniejszą ceną polową zbóż ozimych oraz mniejszą ilością pobranych prób materiału siewnego i mniejszą laboratoryjną oceną materiału siewnego. Podała, że na zgłoszonych w I kwartale 516 plantacji zbóż ozimych oraz 5 plantacji rzepaku ozimego, faktycznie oceną objęto: 198 plantacji tj. 38,4%. Wycofano w 2012 r. z oceny polowej w związku z wymarzeniem:

- pięć plantacji rzepaku ozimego o powierzchni 110,43 ha - 100%,
- 318 plantacji zbóż ozimych tj. 61,6% o powierzchni 4150,12 ha (w tym: pszenica ozima 229 plantacji tj. 75,3% o powierzchni 3113,96 ha, pszenżyto ozime 62 plantacje tj. 45,9% o powierzchni 761,51 ha, jęczmień ozimy 27 plantacji tj. 81,8% o powierzchni 274,65 ha).

[Dowód: akta kontroli str. 20-21]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli, zgodnie z przyjętymi założeniami nie dokonywała oceny prawidłowości planowania i realizacji dochodów budżetowych.

2. Wydatki budżetowe

Opis stanu
faktycznego

2.1. Planowanie wydatków budżetowych

Wojewoda Kujawsko-Pomorski decyzją Nr WFB.I.3120.9.2012 z dnia 27 marca 2012 r. ustalili plan dochodów i wydatków budżetu państwa dla części 85/04 – województwo kujawsko-pomorskie ujętych w ustawie budżetowej na 2012 r. oraz upoważnił Wojewódzkiego Inspektora do dokonywania przeniesień planowanych wydatków budżetowych w obrębie jednego rozdziału (z wyłączeniem wydatków majątkowych). Wydatki WIORiN zaplanowano na kwotę 5.380,0 tys. zł. Wszystkie wydatki zaplanowane zostały i zrealizowane w dziale 010, rozdziale 01023.

[Dowód: akta kontroli str. 56-59]

Wydatki bieżące stanowiły 100% wydatków zaplanowanych i poniesionych przez WIORIN w 2012 r. Nie stwierdzono wydatków majątkowych w 2012 r.

[Dowód: akta kontroli str. 23-24]

W trakcie 2012 r. Wojewódzki Inspektor dokonał 19⁵ zmian dotyczących zmniejszeń i zwiększeń wydatków w paragrafach klasyfikacji budżetowej w ramach rozdziału 01032 *Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa*.

[Dowód: akta kontroli str. 70-71]

Wojewoda Kujawsko-Pomorski dokonał siedmiu⁶ zmian dotyczących zwiększenia w ciągu roku planu wydatków budżetowych na 2012 r. o kwotę 700.000 zł z przeznaczeniem na

⁵ Decyzje Wojewódzkiego Inspektora: Nr 1/2012 z dnia 18 kwietnia 2012 r., Nr 2/2012 z dnia 30 kwietnia 2012 r., Nr 3/2012 z dnia 11 maja 2012 r., Nr 4/2012 z dnia 30 maja 2012 r., Nr 5/2012 z dnia 13 czerwca 2012 r., Nr 6/2012 z dnia 20 lipca 2012 r., Nr 7/2012 z dnia 31 lipca 2012 r., Nr 8/2012 z dnia 10 sierpnia 2012 r., Nr 9/2012 z dnia 21 sierpnia 2012 r., Nr 10/2012 z dnia 31 sierpnia 2012 r., Nr 11/2012 z dnia 13 września 2012 r., Nr 12/2012 z dnia 14 września 2012 r., Nr 13/2012 z dnia 20 września 2012 r., Nr 14/2012 z dnia 28 września 2012 r., Nr 15/2012 z dnia 7 listopada 2012 r., Nr 16/2012 z dnia 30 listopada 2012 r., Nr 17/2012 z dnia 17 grudnia 2012 r., Nr 18/2012 i Nr 19/2012 z dnia 20 grudnia 2012 r.

⁶ Decyzje Wojewody Kujawsko – Pomorskiego: Nr WFB.I.3120.3..2012 z dnia 30 stycznia 2012 r. o kwotę 150.000 zł, z tego § 4210 - 90.000 zł, § 4260 – 40.000 zł, § 4270 – 20.000 zł, Nr WFB.I.3120.29.2012 z dnia 11 czerwca 2012 r. o kwotę § 4210 - 125.000 zł, z tego § 4210 - 50.000 zł, § 4260 - 30.000 zł § 4270 - 5.000 zł, § 4300 - 40.000 zł, Nr WFB.I.3120.34.2012 z dnia 27 czerwca 2012 r. o kwotę 37.000 (§ 4210), Nr WFB.I.3120.46.2012 z dnia 25 lipca 2012 r. o kwotę 16.000 zł, z tego § 4210 -10.000 zł, § 4300 - 6.000 zł, Nr WFB.I.3120.60.2012 z dnia 31 sierpnia 2012 r. o kwotę 49.000 zł, z tego § 4210 - 29.000 zł, § 4260 - 10.000 zł, § 4300 - 10.000 zł, Nr WFB.I.3120.65.2012 z dnia 24 września 2012 r. o kwotę 65.000 zł, z tego § 4210 – 25.000 zł, § 4260 – 20.000

sfinansowanie zadań przejętych przez WIORiN na podstawie art. 103 ustawy o ochronie roślin, które w 2010 r. były finansowane ze środków gromadzonych na rachunku dochodów własnych - rezerwa celowa cz. 83, poz. 57 ustawy budżetowej na 2012 r. (skutki zmian systemowych wynikających z art. 94 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych⁷).

Ponadto Wojewoda zwiększył plan wydatków na 2012 r. z przeznaczeniem na :

- dofinansowanie do kosztów zakupu etykiet urzędowych do materiału siewnego (dz. 010, rozdział 01032 § 4210) o kwotę 24.075 zł⁸,
- uzupełnienie wydatków na ubezpieczenie społeczne pracowników w związku z podniesieniem wysokości składki rentowej o 2% - rezerwa celowa cz. 83, poz. 73 ustawy budżetowej na 2012 r. (dz. 010, rozdział 01032 § 4110) o kwotę 72.233 zł⁹,
- dofinansowanie kosztów zakupu energii cieplnej w laboratorium WIORiN (dział 010 rozdział 01032 § 4260) o kwotę 2.000 zł¹⁰.

[Dowód: akta kontroli str. 60-71]

Zmiany w planie finansowym wydatków:

- wynikały z faktycznych potrzeb i były celowe,
- wprowadzono do ewidencji księgowej konta 980 *Plan finansowy wydatków budżetowych* po otrzymaniu decyzji o zwiększeniu wydatków.

Przyznane kwoty rezerwy celowej WIORiN wykorzystał w całości i zgodnie z przeznaczeniem.

Plan wydatków budżetowych na 2012 r. po zmianach wyniósł 6.178.308 zł i został wykonany w pełnej wysokości, dlatego WIORiN nie miał obowiązku dokonania zwrotu na rachunek Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego niewykorzystanych środków.

[Dowód: akta kontroli str. 60-71, 109-110]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częściowa

Wydatki zostały zaplanowane racjonalnie i oszczędnie, a dokonane w trakcie roku zmiany w planie wydatków wynikały z zabezpieczenia bieżącego finansowania zadań.

2.2. Realizacja wydatków budżetowych

Opis stanu
faktycznego

Zrealizowane przez WIORiN w 2012 roku wydatki wyniosły 6.178.308 zł, tj. 100% planu po zmianach i 100,5% w stosunku do wykonania 2011 r.

Najwyższe wydatki poniesiono na wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi które łącznie wyniosły 4.651.734,38 zł i stanowiły 75,3% wykonanych wydatków ogółem. Pozostałe wydatki (w tym na zakup towarów i usług) wyniosły 1.526.573,49 zł, tj. 24,7 %.

[Dowód: akta kontroli str. 23-24]

Badaniem objęto wydatki w wysokości 472 522,21 zł, tj. 7,7% wydatków ogółem WIORiN. Poddane kontroli wydatki stanowiły 31% wydatków na zakup towarów i usług (1 526 573,49 zł).

zł, § 4270 – 10.000 zł, § 4300 – 10.000 zł, Nr WFB.I.3120.76.2012 z dnia 19 października 2012 r. o kwotę 258.000 zł, z tego: §4210 – 159.072 zł, § 4260 – 65.000 zł, § 4270 – 15.000 zł, §4300 – 15.000 zł, § 4410 – 652 zł, § 4550 – 3276 zł.

⁷ Dz. U. Nr 157, poz. 1241 ze zm.

⁸ Trzy Decyzje Wojewody Kujawsko – Pomorskiego Nr WFB.I.3120.65.2012 z dnia 24 września 2012 r. o kwotę 10.000 zł, Nr WFB.I.3120.73.2012 z dnia 12 października 2012 r. o kwotę 7.285 zł oraz Nr WFB.I.3120.84.2012 z dnia 31 października 2012 r. o kwotę 6.790 zł.

⁹ Decyzja Wojewody Kujawsko – Pomorskiego Nr WFB.I.3120.82.2012 z dnia 26 października 2012 r.

¹⁰ Decyzja Wojewody Kujawsko – Pomorskiego Nr WFB.I.3120.95.2012 z dnia 16 listopada 2012 r.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, WIORiN dokonywała wydatków zgodnie z obowiązującymi przepisami, oszczędnie gospodarując przyznanymi kwotami. Środki publiczne zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, tj. na zakupy związane z realizacją zadań WIORiN (prowadzenie badań laboratoryjnych, zakup etykiet, paszportów dla laboratorium, zakup paliwa do samochodów służbowych, naprawa samochodów służbowych, wydatki związane z bieżącym utrzymaniem budynków WIORiN, w tym zakup gazu, energii elektrycznej, najem pomieszczeń).

[Dowód: akta kontroli str. 23-24, 206, 288-292]

Kontrolą objęto dwa postępowania o zamówienie publiczne na kwotę 192.062,71 zł w trybie przetargu nieograniczonego. Były to zadania pn.:

- dostawa bonów dla pracowników WIORiN – znak sprawy WAD.272.1.2012,
- dostawa paliwa etylina 95 dla WIORiN i Oddziałów – znak sprawy WAD.272.2.2012.

W zakresie stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹¹ badaniem objęto wszystkie wydatki na realizację zamówień publicznych. Doboru spraw do kontroli dokonano na podstawie prowadzonego w jednostce rejestru zamówień publicznych.

W wyniku analizy dokumentacji dotyczącej wymienionych zamówień stwierdzono, że zostały one przeprowadzone zgodnie z procedurami określonymi w ww. ustawie. Rzetelnie prowadzono dokumentację postępowań, a rozliczenia finansowe prawidłowo ujęto w księgach rachunkowych. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności za dostarczone towary.

[Dowód: akta kontroli str. 8-9, 11-16, 25-45, 47-55, 74-96, 293-294]

WIORiN posiadał otwarty rachunek pomocniczy nr 87 1010 1078 0073 5713 9120 0000 – sumy depozytowe prowadzony na podstawie umowy zawartej z Narodowym Bankiem Polskim Oddziałem Okręgowym w Bydgoszczy. Saldo konta na dzień 31 grudnia 2012 r. wynosiło 0 zł. Zgodnie z ZPK¹² konto '139 – 200' służy do ewidencji środków gromadzonych na rachunku pomocniczym - rachunek sum depozytowych i sum na zlecenie. BO, obroty oraz BZ konta 139-200 w 2012 r. nie wystąpiły. WIORiN nie przechowywał środków na ww. rachunku pomocniczym.

[Dowód: akta kontroli str. 198-205]

W ramach kontroli sprawdzono stan zatrudnienia i realizację wydatków na wynagrodzenia.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku nie zostały zawarte umowy zlecenia i umowy o dzieło z pracownikami lub innymi osobami, w efekcie których realizowane byłyby zadania statutowe WIORiN. W 2012 r. nie planowano oraz nie realizowano wydatków, które byłyby przeznaczone na sfinansowanie wypłat wynikających z umów zleceń i umów o dzieło. W budżecie WIORiN nie wystąpiły wydatki sklasyfikowane w § 4090 – Honoraria, § 4170 - Wynagrodzenia bezosobowe, § 4380 - Zakup usług obejmujących tłumaczenia, § 4390 - Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii.

[Dowód: akta kontroli str. 97, 109]

Przeciętne zatrudnienie¹³ w 2012 r. w WIORiN wynosiło 114 osób i było niższe w porównaniu do przeciętnego zatrudnienia w 2011 r. o 4 osoby. Plan zatrudnienia w WIORiN na 2012 r. ustalone zostało na poziomie 125 etatów (18 – status 01 i 107 – status 03). Średnioroczne zatrudnienie ogółem w 2012 r. (wg sprawozdania Rb-70) wyniosło 115 etaty (17-status 01 i 96 – status 03) i było o 10 etatów (tj. o 8,7 %) niższe od planowanego oraz o 1,7 % (2 etaty) niższe w porównaniu do średniorocznego zatrudnienia w 2011 r. (117 etaty). Na koniec 2012 r. zatrudnienie w WIORiN wynosiło 113 etatów (17 – status 01 i 96 – status

¹¹ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

¹² Zakładowy plan kont stanowiący załącznik do zarządzenia nr 4/2012 Kujawsko – Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 18 maja 2012 r. w sprawie wprowadzenia zasad polityki rachunkowości w WIORiN – obowiązujące od 1 stycznia 2012 r.

¹³ w przeliczeniu na pełne etaty.

03) i stanowiło: 90,4 % planu zatrudnienia (po zmianach) na 2012 r. (125 etatów) oraz 96,6% w stosunku do zatrudnienia na koniec 2010 r. (117 etatów).

[Dowód: akta kontroli str. 72-73, 98]

Główny specjalista ds. kadr wyjaśniła, że różnica pomiędzy planowanym poziomem zatrudnienia w 2012r. a rzeczywistym wykonaniem wg statusu 01 i 03 wynika „z metodologii obliczania stanów zatrudnienia wykazywanym w Rb-70 ponieważ do stanu zatrudnionych nie wlicza się osób, które nie otrzymują za dany okres wynagrodzenia od zakładu pracy, tj. np. osób będących na urloпах bezpłatnych, wychowawczych i macierzyńskich oraz zasiłkach chorobowych (...) Przykładowo, na dzień 31.12.2012r. (...) 2 osoby/2 et. przebywały na urloпах wychowawczych (...) oraz 4 osoby/4 etaty przebywały na zasiłkach chorobowych”.

[Dowód: akta kontroli str. 175]

Przeciętne wynagrodzenie z „13” w 2012 r. przypadające na jednego pełnozatrudnionego w WIORiN wyniosło 2.864,32 zł i w porównaniu z przeciętnym wynagrodzeniem w 2011 r. było wyższe o 94,31 zł, tj. 103,4%.

Wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi) wzrosły w porównaniu do 2011 r. o 1,5 tys. zł. Według danych wykazanych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-28 z wykonania planu wydatków dysponenta III stopnia, w WIORiN nie zostały przekroczone planowane wydatki na wynagrodzenia.

[Dowód: akta kontroli str. 7, 72, 98- 99]

W WIORiN w 2012 roku nie wystąpiły wydatki majątkowe.

[Dowód: akta kontroli str. 23-24]

Zobowiązania niewymagalne WIORiN na dzień 31 grudnia 2012 r. wyniosły 376.604,52 zł i były niższe o 0,7% niż kwota zobowiązań na koniec 2011 r. Główną pozycję (271.477,94 zł - § 4040) stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego i pochodnych od wynagrodzeń (52.206,68 zł - §§ 4110, 4120). Zobowiązania wymagalne na koniec 2012 r. nie wystąpiły.

[Dowód: akta kontroli str. 92-93, 100-107, 109, 120, 126]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej wydatkowania środków nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wydatkowanie środków budżetowych.

Ocena częściowa

3. Wydatki budżetu środków europejskich

W 2012 r. WIORiN nie realizował programów ani projektów finansowanych z budżetu środków europejskich.

[Dowód: akta kontroli str. 23-24]

4. Roczne sprawozdania budżetowe oraz kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych

4.1. Mechanizmy zapewniające kontrolę prawidłowości sporządzania sprawozdań

Ustalono, że w WIORiN przyjęto formalne (pisemne) procedury kontroli prawidłowości sporządzania sprawozdań budżetowych Rb-WSb w zakresie wydatków strukturalnych¹⁴. Nie opracowano pisemnych procedur kontroli pozostałych sprawozdań budżetowych. W wyniku

¹⁴ Zarządzenie nr 11/2010 Kujawsko – Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa z dnia 29 kwietnia 2010 r. w sprawie ewidencji i sporządzania sprawozdań budżetowych Rb-WSb w zakresie wydatków strukturalnych ponoszonych przez WIORiN.

analizy działań faktycznie podejmowanych w zakresie kontroli sprawozdań jednostkowych sporządzanych przez WIORiN stwierdzono, że działania te były wystarczające, aby na akceptowalnym poziomie ograniczyć ryzyko, że dane wykazane w tych sprawozdaniach będą nierzetelne. Główny księgowy WIORiN zgodnie z zakresem czynności z dnia 1 sierpnia 2011 r. posiada obowiązek prowadzenia rachunkowości jednostki zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz nadzorowania całokształtu prac z zakresu rachunkowości wykonywanych przez pracowników działu finansowego. Procedury kontroli zarządczej WIORiN uwzględniały, zgodnie ze standardem nr 10 określonego w Komunikacie nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych, ogół działań podejmowanych przez WIORiN dla realizacji zadań i celów między innymi w sposób terminowy i zgodny z prawem.

[Dowód: akta kontroli str. 184-186, 195-196]

Ustalone
nieprawidłowości

W przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

4.2. Prawidłowość i rzetelność rocznych sprawozdań budżetowych oraz kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych

Opis stanu
faktycznego

Badaniem objęto prawidłowość sporządzenia jednostkowych, rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2012 WIORiN (dysponenta trzeciego stopnia):

- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków (Rb-28),
- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb - 23),
- sprawozdania finansowe za IV kwartał 2012 r. o stanie:
  - a) należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N),
  - b) zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Sprawozdania zostały sporządzone i przekazane do Kujawsko – Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy w terminach określonych w rozporządzeniach Ministra Finansów z dnia: 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁵ i 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych¹⁶.

[Dowód: akta kontroli str. 108-114]

Sprawozdania te przekazują prawdziwy obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań w 2012 r. Zostały sporządzone rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym, a kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

- a) Wykazane w sprawozdaniu rocznym Rb-23 dochody wykonane i przekazane na rachunek bieżący budżetu państwa wyniosły 1.093.709,60 zł i były zgodne z kwotą wykazaną w sprawozdaniu Rb-27. Wydatki wykazane zostały w kwocie 6.178.308,00 zł i były równe kwocie ujętej w sprawozdaniu Rb-28. Wykazany w sprawozdaniu Rb-23 zerowy stan środków na rachunku bieżącym został potwierdzony przez Oddział NBP w Bydgoszczy w dniu 31 stycznia 2013 r.

Dane wykazane w sprawozdaniu rocznym Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych w wierszu „dochody wykonane” w kwocie 1.093.709,60 zł były zgodne z zapisem na koncie 130 – „Rachunek bieżący jednostki” strona Wn, natomiast w wierszu

¹⁵Dz. U. Nr 20, poz. 103.

¹⁶Dz. U. Nr 43, poz. 247 ze zm.

dochody przekazane w okresie sprawozdawczym z zapisami konta 222 – „Rozliczenie dochodów budżetowych” strona Wn i strona Ma konta 130 (w kwocie 1.093.709,60 zł).

[Dowód: akta kontroli str.110,116, 118, 139]

- b) Przedstawiona w rocznym sprawozdaniu Rb-27 kwota dochodów wykonanych była zgodna z ewidencją księgową, tj. z zapisami na koncie 130 i (subkonto dochodów budżetowych) oraz kontach zespołu 2–Rozrachunki i rozliczenia i wynosiła 1.093.709,60 zł. Analityczna ewidencja zrealizowanych dochodów budżetowych, prowadzona w systemie finansowo-księgowym do konta 130, uwzględniała podziałki klasyfikacji budżetowej (dział, rozdział, paragraf).

[Dowód: akta kontroli str.108, 118, 140-142]

- c) Kwota wydatków ogółem za 2012 r. wykazana w rocznym sprawozdaniu Rb-28 wyniosła 6.178.308 zł i była zgodna z zapisami na koncie 130 (subkonto wydatków) po stronie Ma i kwotą środków otrzymanych w 2012 r. Analityczna ewidencja zrealizowanych wydatków budżetowych, prowadzona do konta 130, uwzględniała podziałki klasyfikacji budżetowej (dział, rozdział, paragraf).

[Dowód: akta kontroli str. 61-69, 100-107, 109, 115, 119, 142-144]

W zakresie zobowiązań według stanu na 31 grudnia 2011 r. i 31 grudnia 2012 r.:

- nie stwierdzono zobowiązań wymagalnych,
- zobowiązania niewymagalne wykazane w rocznym sprawozdaniu Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa wynosiły odpowiednio 379.262,61 zł i 376.604,52 zł,
- kwota zobowiązań niewymagalnych w 2012 r. zmalała o 0,7% w porównaniu do 2011 r.

[Dowód: akta kontroli str. 109, 120]

Zobowiązania niewymagalne na dzień 31 grudnia 2012 r. w kwocie 376.604,52 zł wynikały z następujących tytułów:

- dodatkowe wynagrodzenie roczne (§§ 4040) 271.477,94 zł,
- pochodne od dodatkowego wynagrodzenia rocznego (§§ 4110, 4120) 52.206,68 zł,
- zakup usług (§§ 4210, 4260, 4270, 4280, 4300, 4370) 52.919,90 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 100-107, 109, 126]

Ewidencja kont rozrachunkowych - 231 „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”, 229 „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne”, 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”, 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”, 240 „Pozostałe rozrachunki” na 31 grudnia 2012 r. wykazywała salda Ma w łącznej kwocie 376.604,52 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 105-107, 127- 134]

W 2012 r. nie wystąpiły wydatki w § 4570 „Odsetki od nieterminowych wpłat z tytułu pozostałych podatków i opłat”, § 4580 „Pozostałe odsetki”, § 4590 „Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych”, § 4600 „Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych”.

[Dowód: akta kontroli str. 109]

Nie stwierdzono przypadków nie wykazywania zobowiązań wymagalnych w ciągu roku oraz występowania na koniec roku wydatków z tytułu kar za nieterminowe regulowanie zobowiązań.

Zobowiązania niewymagalne na dzień 31 grudnia 2012 r. z tytułu zakupu usług wynosiły, 52.919,90 zł. w tym: § 4210 – Zakup materiałów i wyposażenia w wysokości 2.833,78 zł, § 4260 – Zakup energii w wysokości 23.348, 39 zł, § 4270 – Zakup usług remontowych w wysokości 2.704,31 zł, § 4280 –Zakup usług zdrowotnych w wysokości 1.053,00 zł, § 4300 – Zakup usług pozostałych w wysokości 21.412,89 zł, §4370 – Opłaty z tyt. zakupu usług świadcz. w stacjonarnej sieci telef. w wysokości 1.567,53 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 127- 135]

Kontrola zobowiązań niewymagalnych na dzień 31 grudnia 2012 r. wynikających z 58 faktur zaewidencjonowanych w §§ 4210, 4260, 4270, 4280, 4300, 4370, na łączną kwotę 52.919,90 zł wykazała, że termin płatności ww. zobowiązań przypadał w 2013 r.

Przyczynami powstania zobowiązań oprócz naliczenia dodatkowego wynagrodzenia rocznego oraz pochodnych od wynagrodzeń były zobowiązania wynikające z obligatoryjnych opłat (zakup energii elektrycznej i ciepłej, woda, gaz, wywóz nieczystości, naprawy i konserwacje urządzeń, przegląd, dezynfekcja i konserwacja stacji uzdatniania wody, usługi pocztowe, telekomunikacyjne, zakup paliwa, badania lekarskie okresowe pracowników itp.).

[Dowód: akta kontroli str. 127-137]

- d) Kwota należności ogółem wykazana w kwartalnym sprawozdaniu Rb-N wyniosła 17.975,44 zł (w tym: wymagalne ogółem w kwocie 8.410,04 zł i pozostałe należności 9.565,40 zł) i wynikała z ewidencji na kontach analitycznych do konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”.

Należności zaewidencjonowane na kontach analitycznych i syntetycznych i wykazane w sprawozdaniu Rb-N wynikały z następujących tytułów: badania laboratoryjne – 7.806,85 zł, analizy laboratoryjne – 5.557,00 zł, próbobranie – 2.564,20 zł oraz inne¹⁷ – 2.047,39 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 111-112, 146-153, 170]

Analizie poddano należności ewidencjonowane na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” w kwocie 4.593,30 zł wynikające z rachunków wystawionych przez WIORiN za wykonane usługi w zakresie:

- pobierania prób oraz badań laboratoryjnych¹⁸ - 7 rachunków na łączną kwotę 2.480,30 zł,
- analiz laboratoryjnych¹⁹ - 6 rachunków na łączną kwotę 2.113 zł,

Kwoty należności ujęte w ewidencji księgowej wynikały z dowodów źródłowych.

[Dowód: akta kontroli str.146-167]

- e) W WIORiN nie wystąpiły zobowiązania wymagalne oraz zobowiązania z tytułu papierów wartościowych, zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz przyjętych depozytów, podlegające wykazaniu w kwartalnym sprawozdaniu Rb-Z.

[Dowód: akta kontroli str. 105-107, 113 – 114, 171]

- f) Do okresów sprawozdawczych roku 2012 miały zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym²⁰. Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2012 r. badanie rocznego sprawozdania z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) zostało ograniczone do sprawdzenia zgodności kwot wydatków ujętych w tych sprawozdaniach z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej oraz terminowości ich sporządzania. Stwierdzono, że kwoty wydatków (plan po zmianach oraz wykonanie) wykazane w rocznym sprawozdaniu z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb BZ1) były zgodne z zapisami konta 990 „Plan finansowy wydatków budżetowych w układzie zadaniowym” po stronie Wn i Ma. „Zobowiązania” zgodne są z saldami kont zespołu „2”. Sprawozdanie zostało sporządzone w terminie określonym w ww. rozporządzeniu.

¹⁷ Ocena laboratoryjna, koszty upomnień, analizy, etykiety, paszporty roślin, pozostałe należności.

¹⁸ Załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 czerwca 2008 r. w sprawie stawek opłat za usługi świadczone przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz za wydawanie etykiet, paszportów roślin, plomb urzędowych i formularzy paszportów roślin (Dz. U. Nr 122, poz. 789 ze zm.).

¹⁹ Załącznik 4 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 kwietnia 2008 r. w sprawie wysokości opłat za pobranie urzędowych prób i dokonanie oceny materiału siewnego oraz za dokonanie oceny tożsamości odmianowej, a także terminów i sposobów uiszczenia tych opłat (Dz. U. Nr 77, poz.460 ze zm.)

²⁰ Dz. U. Nr 298, poz. 1766.

WIORIN realizował zadanie pn. „Rozwój produkcji roślinnej i ochrona roślin uprawnych” w ramach funkcji 21 „Polityka rolna i rybacka”.

W ramach ww. zadania wydzielono dwa podzadania:

- „Kontrola wytwarzania, oceny i obrotu materiałem siewnym 21.1.3.” - plan 1.973.187 zł, wykonanie 1.973.186,92 zł,
- „Ochrona Roślin 21.1.4.” – plan 4.205.121 zł, wykonanie 4.205.121,08 zł.

[Dowód: akta kontroli str.125]

Ustalone
nieprawidłowości

W przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie roczne sprawozdania budżetowe oraz kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych oraz ocenia pozytywnie zgodność kwot wykazanych w sprawozdaniach z kwotami ujętymi w ewidencji księgowej.

5. Księgi rachunkowe

Opis stanu
faktycznego

WIORiN posiadała opracowane i zatwierdzone do stosowania procedury kontroli finansowo-księgowej dokumentów. Zatwierdzanie zapisów księgowych odbywało się na bieżąco. Dokumentacja zasad rachunkowości spełniała wymagania określone w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²¹ (uor).

[Dowód: akta kontroli, str. 187-197]

W WIORiN od dnia 1 kwietnia 2002 r. funkcjonował, zatwierdzony do stosowania przez Wojewódzkiego Inspektora system księgowości komputerowej „Symfonia Finanse i Księgowość” w wersji 13a (12.00.18.0). Zasady ochrony danych, w tym metody zabezpieczenia dostępu do danych oraz systemu ich przetwarzania określone zostały w dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości. System księgowości komputerowej spełniał wymagania określone w ustawie o rachunkowości, tj. zapewniał:

- ciągłość numeracji zapisów w dzienniku oraz ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu (art. 14 ust. 4 uor),
- kontrolę kompletności i poprawności zapisów, w tym poprawności sekwencji dat: operacji gospodarczej, dowodu i zapisu księgowego (art. 23 ust. 3 i 4 pkt 3 uor),
- trwałość zapisów i brak możliwości ich modyfikacji (art. 23 ust. 1 uor); system wymagał zatwierdzenia zapisów księgowych przed możliwością otwarcia trzeciego miesiąca. System nie generuje sprawozdań budżetowych.

[Dowód: akta kontroli, str. 187-199, 172, 297-300]

Badanie przeprowadzono w WIORIN w zakresie poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych (testy kontroli) oraz wiarygodności zapisów księgowych pod kątem prawidłowości wartości transakcji (zgodność z fakturą oraz zgodność faktury z umową, zamówieniem), okresu księgowania, ujęcia na kontach syntetycznych i analitycznych (a w konsekwencji ujęcia w sprawozdaniach budżetowych). Próbkę do badania wyznaczono ze zbioru dowodów księgowych będących fakturami lub dokumentami równoważnymi fakturom i stanowiących podstawę płatności w 2012 r. oraz odpowiadających tym dokumentom zapisów księgowych. W celu wyznaczenia tego zbioru dokonano analizy, przedstawionych do kontroli w formie elektronicznej, wszystkich pozycji operacji księgowych wykazanych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r. (wg daty księgowania) na koncie 130 - subkonto wydatków. Spośród ww. pozycji operacji wyeliminowano zapisy:

- dotyczące wynagrodzeń osobowych i ich pochodnych - ze względu na niskie ryzyko wystąpienia nieprawidłowości,

²¹ Dz. U. z 2009 r., Nr 152, poz. 1223 ze zm.

- będące poleceniami przelewu i stanowiącymi wyciągi bankowe - jako zapisy wtórne do zapisów obrazujących faktury i dokumenty im równoważne,
- dotyczące transakcji o niewielkiej wartości (poniżej 50 zł).

Z określonego w powyższy sposób zbioru dokonano losowania próby 1810 dowodów i odpowiadających im zapisów księgowych statystyczną metodą monetarną²² na kwotę 1.215.428,80 zł. Niezależnie badaniu poddano także dowody (zapisy) księgowe dobrane w sposób celowy. Wydatki objęte badaniem stanowiły 19,7 % zrealizowanych wydatków w WIORIN.

W zakresie spełnienia wymogów formalnych dotyczących poprawności dowodu, kontroli bieżącej i dekretacji dowodu oraz poprawności zapisu dowodu w księgach rachunkowych kontrolą objęto próbę dowodów i odpowiadających im zapisów księgowych o wartości 472.522,21 zł, z tego o wartości 226.689,32 zł wylosowanych metodą statystyczną oraz o wartości 245.832,89 zł dobranych w sposób celowy. W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że dowody i odpowiadające im zapisy księgowe zostały sporządzone poprawnie pod względem formalnym, prawidłowo zadekretowane oraz zaewidencjonowane w urządzeniach księgowych co miało wpływ na wiarygodności ksiąg oraz sprawozdawczość bieżącą i roczną. Operacje gospodarcze potwierdzone tymi dowodami zostały zbadane także pod względem legalności, gospodarności i celowości.

[Dowód: akta kontroli, str. 206, 287-292]

Na podstawie „ręcznego przeglądu” zapisów dotyczących rozrachunków z kontrahentami w dzienniku za miesiąc czerwiec i grudzień 2012 r. oraz styczeń 2013 r. Skontrolowano 561 dowodów księgowych na kwotę 304,9 tys. zł. Zostały one sprawdzone pod kątem poprawności księgowania (wpływającej na sprawozdawczość bieżącą i roczną), przypisywania dowodów do właściwych okresów sprawozdawczych, ciągłość zapisów w dzienniku.

[Dowód: akta kontroli, str. 207-286]

Ustalone
nieprawidłowości

W przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wiarygodność ksiąg rachunkowych w odniesieniu do rocznych sprawozdań budżetowych i kwartalnych sprawozdań w zakresie operacji finansowych oraz ich zgodność z zasadami rachunkowości, a także skuteczność funkcjonowania systemu rachunkowości oraz mechanizmów kontroli zarządczej dotyczących operacji finansowych i gospodarczych.

6. Realizacja wniosków NIK z kontroli wykonania budżetu państwa w 2011 r.

Opis stanu
faktycznego

Najwyższa Izba Kontroli nie przeprowadziła w WIORiN kontroli wykonania budżetu państwa w 2011 r.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, odstępuje od formułowania wniosków i nie oczekuje przedstawienia przez Pana informacji o której mowa w art. 62 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²³.

²² Metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji (MUS).

²³ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy.

Bydgoszcz

....., dnia .....

miejsowość

data

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy

Dyrektor
Jarosław Wenderlich

Kontrolerzy
Hanna Loch
starszy inspektor kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis

Tomasz Klause
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis